

Netwerkschool als leidraad voor school van toekomst Onderwijs met hoge rendement

Zeven toonaangevende bij het onderwijs betrokken organisaties presenteerden kortgeleden hun visie voor het onderwijs van de toekomst, de Netwerkschool. Deze school zou het maatschappelijk rendement van iedere in het onderwijs geïnvesteerde euro verdubbelen.

De initiatiefnemers van de Netwerkschool

- Herontwerp mbo
- VO-Raad
- Stichting Kennisnet ICT op school
- Ontwikkelcentrum
- ThiemeMeulenhoff
- ROC ASA
- Coöperatie Eden U.A.

Wim Drost: “De Netwerkschool verdubbelt het maatschappelijk rendement van iedere in het onderwijs geïnvesteerde euro”

leren. Wanneer we met elkaar langer, vaker en meer willen leren, is het volgens de initiatiefnemers van de Netwerkschool belangrijk dit zo effectief en goedkoop mogelijk te doen. De Argumentenfabriek, een onafhankelijk analysebedrijf, gaf de aanzet tot de discussie over de aanpak hiervan, ook kwam dit onderwerp ter sprake in de media. Zeven bij het onderwijs betrokken partijen namen vervolgens, begeleid door De Argumentenfabriek, het initiatief voor de uitwerking en visualisatie van hun ideeën over de school van de toekomst, de Netwerkschool.

Inspiratiebron

Wim Drost, directeur van het Ontwikkelcentrum, nam als één van de initiatiefnemers deel aan de vormgeving van de Netwerkschool. Hij omschrijft dit concept voor de school van de toekomst als een onderwijsvisie van zeven bij het onderwijs betrokken partijen. De Netwerkschool geeft aan hoe het onderwijs aan alle leerlingen van twaalf jaar en ouder in het voortgezet onderwijs en het beroepsonderwijs er in de toekomst uit zou kunnen zien. Deze ideeën zijn verwoord in een uitgewerkt bedrijfsplan en dienen als inspiratiebron voor bestuurders en leidinggevendenden in het onderwijs.

De Netwerkschool besteedt aandacht →

De boodschap keert regelmatig terug. Door de maatschappelijke ontwikkelingen zijn we gedwongen een leven lang te

Kenmerken Netwerkschool

De leerlingpopulatie van de Netwerkschool bestaat uit allerlei groepen leerlingen uiteenlopend van ex-basisschoolleerlingen tot reïntegrerende volwassenen. Ze starten hun opleiding met een entreetoets om het verschil tussen hun beschikbare en benodigde kennis en vaardigheden in kaart te brengen. Tijdens hun schoolperiode studeren de leerlingen niet alleen op school maar verrichten ook op hun studie afgestemde betaalde werkzaamheden voor echte opdrachtgevers in hun schoolomgeving. Het door leerlingondernemingen georganiseerde onderhoud aan het openbaar groen en buurtwebsites en computerondersteuning voor buurtbewoners zijn hier voorbeelden van. De kennisverwerving op de Netwerkschool kenmerkt zich vooral door e-learning in het tempo van de leerling. Ook de toetsing vindt grotendeels digitaal plaats. De deelnemers bepalen zelf hun eigen tempo en zittenblijven behoort tot het verleden. Het dienstverband van de medewerkers van de Netwerkschool varieert van het voltijds vaste contract tot eenmalige projectbijdragen. De school is het hele jaar open, leerlingen en medewerkers kunnen vakantiedagen opnemen. De jaarlijkse onderwijstijd van leerlingen is fors hoger dan nu.

aan nagenoeg alle aspecten die leerlingen, docenten, managers, bestuurders en ouders in het dagelijks leven op school tegenkomen (zie kader). Sommige kenmerken van de Netwerkschool lijken op initiatieven die in het competentiegerichte onderwijs in het mbo al worden toegepast. “We prediken geen revolutie, maar hebben de waardevolle aspecten van het huidige onderwijs in de Netwerkschool verwerkt”, beaamt Drost. Dat sommige fel bekritiseerde onderdelen van Het Nieuwe Leren terugkeren in de karakteristieken van de Netwerkschool wekt misschien verbazing bij de buitenwacht. Drost stelt echter dat de protesten tegen Het Nieuwe Leren zich niet toespitsen op de ideeën, maar op de organisatorische aanpak. Scholen hebben weliswaar een visie, goede bedoelingen, ambities en investeren bovendien veel geld, maar het kost hen veel moeite waardevolle ideeën organisatorisch gestalte te geven: “Bij een te groot gat tussen de ambities en de verwezenlijking ervan ontstaat er kritiek. De Netwerkschool kan een oplossing betekenen.”

Zuinig

De financiële onderbouwing vormt een opvallend onderwerp in de Netwerk-

school. Drost: “Vergeleken met nu verdubbelt de Netwerkschool het maatschappelijk rendement van iedere in het onderwijs geïnvesteerde euro.” De wens voor een hoger rendement vormde het uitgangspunt bij de uitwerking van deze visie. Deze grondslag wijkt af van in het verleden gehanteerde uitgangspunten bij de ontwikkeling van nieuwe schooltypes. Toen bepaalden de geloofsovertuiging, een ideologie of de wetgever de inrichting van het onderwijs. Als voorbeelden noemt Drost de schoolstrijd bij de introductie van het christelijk onderwijs, het Montessorionderwijs en de door de overheid bepaalde vorming van roc's en aoc's. De initiatiefnemers van de Netwerkschool kozen daarom de euro als grondslag. Drost: “Deze keuze past bij de huidige tijdgeest en is bovendien nooit eerder als uitgangspunt toegepast.” Om het maatschappelijk rendement van de onderwijsinstellingen te vergroten maakt het klassikale onderwijs plaats voor individueel onderwijs met de computer, leerlingbedrijven en kortstondige maar intensieve begeleiding door vakbekwame tutors. Goedkopere onderwijsondersteuners begeleiden de leerling bij het leerproces, instructeurs zijn het aanspreekpunt tijdens praktijklessen. De rol van docent

als ordebewaker verdwijnt: “Docenten zijn te duur voor deze werkzaamheden”, aldus Drost.

In de steigers

De Netwerkschool heeft op dit moment de status van een visie op de school van de toekomst, maar staat ook letterlijk al in de steigers. ROC ASA start binnenkort met een nieuwe opleiding terwijl ook andere instituten belangstelling tonen. Drost stelt dat ook het groene onderwijs kan profiteren van de Netwerkschool. Deze zomer vindt een bijeenkomst plaats met drie belangstellende aoc's: het Clusius College, het Wellantcollege en het Citaverde College. Het doel van deze sessie is een discussie over de inrichting en vormgeving van de school van de toekomst. Daarnaast krijgen de andere aoc's en hao's ook informatie over dit concept. Drost acht de Netwerkschool bij uitstek geschikt voor nieuwe scholen of nieuwe vestigingen van bestaande instituten. De ombouw van bestaande structuren naar het concept van de Netwerkschool lijkt hem lastiger: “Dit concept is het best toepasbaar bij de bouw van nieuwe scholen in een nieuwe omgeving. Ik ben bang dat bij reeds bestaande scholen in veel gevallen de menselijke factor en ict-faciliteiten een blokkade vormen.” Drost ziet de Netwerkschool niet als blauwdruk voor iedere school van de toekomst: “Ik verwacht dat ongeveer vijftien procent van de scholen in de toekomst volgens de principes van de Netwerkschool gaat werken.” □